

Personskadekommittén

Cirkulär 2/2018

2018-09-11

Schabloniserade inkomstunderlag

"Ersättning för inkomstförlust motsvarar skillnaden mellan den inkomst som den skadelidande skulle ha kunnat uppbära, om han icke hade skadats, och den inkomst som han trots skadan har eller borde ha uppnått..." (Skadeståndsl 5 kap 1 § st 2).

För den skadade som har fast anställning när olyckan inträffar eller där en yrkesinriktad utbildning pågår är det oftast inga större svårigheter att bedöma inkomsten som oskadad. Däremot uppstår bedömningssvårigheter när den skadade är barn eller ungdom, eftersom man i de flesta fall ännu inte uppnått den ålder där man gjort tydliga vägval för sitt framtida yrkesliv. Ju yngre personen är vid skadetillfället desto svårare att avgöra vilka arbets- och inkomstförhållanden som ska ligga till grund för beräkningen av inkomsten som oskadad.

De schabloniserade inkomstunderlagen kan användas för barn och ungdomar som inte blir helt arbetsförmögna men som fått en skada som påverkar yrkesvalet. De schabloniserade inkomstunderlagen kan även användas i andra fall där inkomstunderlag inte kan fastställas på annat sätt, t.ex. då barnet skadats i senare ålder då viss utbildningsinriktning kan skönjas men ingen klar yrkesinriktning finns. De schabloniserade inkomstunderlagen ska endast användas i de fall en individuell bedömning inte är möjlig att göra.

För barn och ungdomar som skadats allvarligt och blir helt arbetsförmögna används istället cirkuläret 1/2018 *Barnschablon*.

De schabloniserade inkomstunderlagen baseras på statistik från Statistiska Centralbyrån. Uppgifterna utgör medianlönen för den heltidsarbetande befolkningen på arbetsmarknaden.

Inkomstförlusterna beräknas genom en s.k. trappstegsmodell med intervallerna:

19-24 år

25-29 år

30-34 år

35-39 år

40-44 år

45-64 år

Skattningar av medianen av månadslön samt antalsuppgifter efter åldersgrupp och utbildningsnivå på hela arbetsmarknaden, år 2017¹

Uppdaterad tabell 2017 års löneuppgifter

Åldersgrupp	Utbildningsnivå	2017	
		Antal	Månadslön Median
19-24	Ej eftergymnasial utbildning	326 000	24 000
	Eftergymnasial utbildning	80 100	25 400
	Totalt	406 100	24 300
25-29	Ej eftergymnasial utbildning	253 100	26 300
	Eftergymnasial utbildning	219 900	29 000
	Totalt	473 000	27 600
30-34	Ej eftergymnasial utbildning	207 500	27 500
	Eftergymnasial utbildning	239 300	32 000
	Totalt	446 800	29 800
35-39	Ej eftergymnasial utbildning	203 300	28 500
	Eftergymnasial utbildning	246 600	35 000
	Totalt	449 900	31 600
40-44	Ej eftergymnasial utbildning	237 600	28 900
	Eftergymnasial utbildning	255 700	37 000
	Totalt	493 300	32 500
45-64	Ej eftergymnasial utbildning	1 047 300	29 200
	Eftergymnasial utbildning	756 800	37 800
	Totalt	1 804 100	32 000

Utbildningsnivån "totalt" inkluderar både de som endast har gymnasial utbildning och de som har eftergymnasial utbildning.

Beräkning av inkomstförlust

En bedömning får göras i det enskilda fallet för att bestämma vilken av följande tre schabloniserade inkomstunderlag som bör användas.

- "Ej eftergymnasial utbildning"
- "Eftergymnasial utbildning"
- "Totalt"

Om ersättning bestäms utifrån "totalt" eller "ej eftergymnasial utbildning" lämnas ersättning för inkomstförlust efter faktisk eller tänkt avslutad gymnasieutbildning.

Om ersättningen bestäms utifrån "eftergymnasial utbildning" lämnas ersättning för inkomstförlust fr.o.m. den 1 juli det år den skadade fyller 22 år utifrån en treårig eftergymnasial studietid.

¹ Statistikuppgifter inhämtade från Statistiska Centralbyrån. Beskrivning av statistiken bifogas varje beställning av löneuppgifter från Statistiska Centralbyrån; KVALITETSDEKLARATION Lönestrukturstatistik, hela ekonomin 2017, AM0110

Inkomstunderlag för respektive åldersintervall

Inkomstunderlag beräknade utifrån 2017 års statistikuppgifter.

“Ej eftergymnasial utbildning”

19-24 år: $24\ 000\ \text{kr} \times 12,2 = 292\ 800\ \text{kr}$

25-29 år: $26\ 300\ \text{kr} \times 12,2 = 320\ 860\ \text{kr}$

30-34 år: $27\ 500\ \text{kr} \times 12,2 = 335\ 500\ \text{kr}$

35-39 år: $28\ 500\ \text{kr} \times 12,2 = 347\ 700\ \text{kr}$

40-44 år: $28\ 900\ \text{kr} \times 12,2 = 352\ 580\ \text{kr}$

45-64 år: $29\ 200\ \text{kr} \times 12,2 = 356\ 240\ \text{kr}$

“Eftergymnasial utbildning”

19-24 år: $25\ 400\ \text{kr} \times 12,2 = 309\ 880\ \text{kr}$

25-29 år: $29\ 000\ \text{kr} \times 12,2 = 353\ 800\ \text{kr}$

30-34 år: $32\ 000\ \text{kr} \times 12,2 = 390\ 400\ \text{kr}$

35-39 år: $35\ 000\ \text{kr} \times 12,2 = 427\ 000\ \text{kr}$

40-44 år: $37\ 000\ \text{kr} \times 12,2 = 451\ 400\ \text{kr}$

45-64 år: $37\ 800\ \text{kr} \times 12,2 = 461\ 160\ \text{kr}$

“Totalt”

19-24 år: $24\ 300\ \text{kr} \times 12,2 = 296\ 460\ \text{kr}$

25-29 år: $27\ 600\ \text{kr} \times 12,2 = 336\ 720\ \text{kr}$

30-34 år: $29\ 800\ \text{kr} \times 12,2 = 363\ 560\ \text{kr}$

35-39 år: $31\ 600\ \text{kr} \times 12,2 = 385\ 520\ \text{kr}$

40-44 år: $32\ 500\ \text{kr} \times 12,2 = 396\ 500\ \text{kr}$

45-64 år: $32\ 500\ \text{kr} \times 12,2 = 396\ 500\ \text{kr}$

De schabloniserade inkomstunderlagen bör inte sänkas. Det schabloniserade inkomstunderlaget för intervallet 45-64 år för utbildningsnivån “totalt” är därför samma som för intervallet 40-44 år.

Inkomstförluster för förfluten tid

För förfluten tid görs beräkningen av inkomstförlusterna år för år. På Svensk Försäkrings hemsida finns statistik för barnschablonen upp till 30 års ålder fr.o.m. 2006 och framåt i arkivet. Från de schabloniserade inkomstunderlagen avräknas den skadades faktiska inkomster som inhämtas från Skatteverket på sedvanligt sätt för varje år.

Inkomstförluster för framtiden

För framtiden görs beräkningen av inkomstförlusterna utifrån inkomstunderlagen för respektive åldersintervall och inkomstförlusterna bestäms som livräntor inom de framtida åldersintervallen. Avräkning görs med den skadades senast kända faktiska inkomster i varje åldersintervall. Förlusten för respektive åldersintervall värdesäkras årligen enligt reglerna om värdesäkring av skadeståndslivräntor.

Om aktuell statistik saknas för fastställelseåret kan sista året räknas upp i enlighet med PSKs cirkulär Schabloniserad uppräkningsmodell av inkomstunderlag, cirkulär 3/2017.

Pensionsförlust

Pensionsförlusten beräknas på sedvanligt sätt enligt Trafikskadenämndens beräkningsmodeller.

Övergångsbestämmelser

För de ärenden där bolagen börjat använda den tidigare barnschablonen men inte slutreglerat ärendena i fråga om inkomstförlust bör den nya barnschablonen alternativt de schabloniserade inkomstunderlagen tillämpas vid den fortsatta prövningen i nämnden. Det bör alltså vara prövningstillfället som styr när den nya barnschablonen ska tillämpas. Perioder för förfluten tid som är prövade i nämnden utifrån den tidigare barnschablonen kvarstår. Den nya barnschablonen gäller för framtiden och den fortsatta prövningen i nämnden.